

دارند و ابتدا سایر ولایات هم بطوریکه گفته شد شکایت نخواهند کرد و میدانند که این مسئله در همه جا بتدریج رعایت و شروع خواهد شد و وقت لازم دارد

اسدالله میرزا - بنده اولاً اعتراض دارم بیزدیها که اگر وطن پرست هستند چرا همه روزه اسباب زحمت سفارت قضیه انگلیس میشوند که همه روزه سفارت سنه از دست آنها شاکی باشند که اهالی یزد باعث زحمت اجزاه تلگرافخانه شده و آنها را از کار بازداشته اند و این حرکت اسباب بی شرفی آنها شده و زحمت اجزاه تلگرافخانه انگلیس را فراهم میآورند در صورتیکه آنها مثل حجج اسلام در مرکز دارند که فرمایشات آنها در همه جا نفوذ دارد چرا بتوسط ایشان نظم نمیکند و مرزشان را بمجلس مقدس اظهار نمیدارند اما اینکه گفته شد وزیر مالیه تصویب کرده است که باهالی یزد تلگراف شود که مالیات را ندهند تا میزری شود این مطلب مغالط است با آنچه در دست و ذوق یزد در این بنحیث از مفاکرات زیاد رای داده شده که اساله هم تمام ولایات اصل و فرع مالیات را صحیحاً بدهند حال چطور میشود فقط بتظلم اهالی یزد رای مجلس را تنفیض کرد البته میزری علمی باید در همه ولایات بشود ولی نباید فعلاً اختصاص یکی داد پس بعقیده بنده باید باهالی یزد جواب داده شود که بر حسب رای مجلس مقدس مالیات را از اصل و فرع صحیح آن بدهند و بعضی آسایش آنها هم بشود که جناب حاج میرزا ابراهیم گفتند دو نفر ما موافقین بودیم که آنها تمدنی واجحاف نشود.

آقای میرزا مرتضی قلیخان - بنده خوبست که اصل تاریخ این مطلب را عرض کنم تا اینکه درست واضح و روشن شود اولاً این لایحه که وزیر مالیه فعلاً نوشته اند از بابات مالیات امسال نیست مال بارصال است و ثانیاً مالیات آنطور که پانزده رای داده شد صورت اصل و فرع را از مستوفیان محفل خواسته بودند از همه جا صورتی برای وزیر مالیه آمده بود و بک صورتی هم از یزد از مشیر الملک آمده بود و وزیر مالیه بعد از دیدن آن صورت او را نوشته و پای آنرا هم مهر نموده بکمسیون مالیه فرستادند کمسیون مالیه هم بعد از ملاحظه و سؤال و جواب زیاد فرستادند که از روی همان مالیات گرفته شود و قتیکه آن صورت یزد فرستاده شد یزدیها گفتند که چون مشیر الملک با ما مدارات داشته جمع مالیات را زیاد کرده است و این فرع از پیش هم بود و در اینکه بک قدری هم یزدیها اجحاف میشد شیه ندارد ولی این اجحاف از اساله های قبل بوده بعد از آن اظهار کمسیون مالیه گفت اگر زیاد هم هست اساله را همین طرر گرفته شود و بعد از آن وزیر مالیه تلگراف کردند که بنجاء هزار تومان از تفاوت اصل را با اسوه بعد و بعداً بقی توفیق باشد و باین تساهلی که از وزیر مالیه باهالی یزد شده جای همه قسم امتنان بوده ولی اصل انقلاب در میان از همان شخصی است که داپورت میدهد چنین و چنان شده همان شخص تحریک میکند و میگردد که آنها آسوده باشند چون ولایات یزد آسوده بوده و مردمانشان هم قنیر اینست که میخواهند آنجام مثل سایر جاهامشوش باشد و هر روزه تحریک میکنند و آنها را وامیدارند باین گونه حرکات حالا اگر باید تمدنی بشود همانطور که جناب وزیر مالیه گفتند باید تعدیل دوساله ببرد و از روی آن فروع دوساله را در ایالت کنند و باینکه

آن این است که تفاوت عمل موقوف الحواله بماند که پس از میزری تفاوت آن را بدهند.

بحر العلوم رشتی - این میزری علمی موجب امیدواری ما بود از بارصال تا حال و امیدواریم که از اقدامات جناب وزیر مالیه این کار در تمام ولایات شروع شود.

حاج میرزا ابراهیم آقا - این عنوان جناب وزیر مالیه خیلی صحیح است و باید این میزری علمی در همه جا بشود ولی اگر در این موقع بعنوان شورش باهالی یزد آذن بدهد که شما مالیات امسال را ندهید تا در آنجا میزری بشود این مسئله اسباب توفیق و وصول مالیات شده بلکه سرایت بجایهای دیگر هم خواهد کرد عقیده بنده این است که یک نفر آدم امینی از طرف مجلس مقدس یک نفر هم از طرف وزارت مالیه بروند یزد و از روی اعتدال مالیات آنجا گرفته شود و بعد میزری علمی هم بشود.

آقای میرزا محمود - بنده اعتقاد دارم همچو تلگرافی بیزد مغایره شود همانطور که گفته شد باعث تولید زحمت خواهد شد.

لسان الحکما - بعقیده بنده خوب است باهالی یزد بطور عموم جواب داده شده تلگراف شود که آنها هم مثل سایر ولایات مالیات خود را بپردازند.

آقای شیخ محمدعلی - اگر بنا باشد که ما امروزه این حکم را اختصاص بیزد بدهیم حال آنکه این قاعده کلیه است آن وقت همان طور که گفته شد این مسئله بشمار ولایات سرایت خواهد کرد و فعلاً اسباب نکت مالیات خواهد شد و فعلاً در باب یزد جناب وزیر مالیه باید هر قسم که صلاح میدانند اقدام بوصول مالیات نمایند زیرا که مشمول مالیات وزیر مالیه است اگر بنا باشد مسئله میزری اختصاص بیک شهر داده شود آن وقت همه روزه مجلس باید در باب هر شهری داخل در مذاکره شده و اسباب زحمت فوق العاده خواهد شد.

احسن الدوله - بنده میگویم که این اقدام جناب وزیر مالیه صحیح است بجهت اینکه هیچ وقت رعیت از باب دادن مالیات امتناع ندارند و عمده محرک ملائکین و متمو این یزد هستند و هر گاه اقدام صحیح بنمایند در این خصوص خوب است و بهتر از این هم نمیشود.

حاجی سید عبدالحسین شهشانی - اگر این تلگراف خوانده بشود معلوم میشود آنها از دادن مالیات استنکاف ندارند در اصل مالیات کسی حرفی ندارد بلکه در فرع هم بعضی حرف ندارند فقط باید یک نفر آدم صحیح برود و با آنها حالی بکند که اگر در این باب میزری بشود شاید بیش از آنچه را که فعلاً میدهند برعهده آنها تطبیق بکند و اگر تابعال با آنها همراهی میشد و بعرف آنها گوش میدادند حالا کارشان باینجا نمیرسد هر گاه مفتش با آنها بفرستند گمان بنده اینست که آنها ساکت بشوند.

وکیل الرعایا - بنده تصور میکنم که همچو شخصی در ایران نیست که از دادن مالیات استنکاف داشته باشد خصوصاً آنها بیکه بدران مالیات عادت کرده اند فقط یزدیها از ظلم و زبانتی نظم دارند و علاج آنها هم همان است که جناب وزیر مالیه خودشان معین کرده اند که باعث اطمینان و موجب سعادت است ولی بشرط اینکه وزیر مالیه فوراً یکسده میزروانه

هزار الی هزار دوست تومان با کثرت آراه تصویب شده موجب دوازده نفر صاحب منصب درجه اول در سال هریک از هشت صدالی نهمد تومان موجب صاحب منصب درجه دوم بیست و چهار نفر در سال هریک از چهار صد الی چهار صد و پنجاه تومان - موجب صاحب منصب درجه سیم شصت و نه نفر در سال هریک در بیست الی در بیست و چهل تومان - موجب ده باشی هشتاد نفر در سال هریک صد و بیست تومان - موجب بیس هشتاد نفر در سال هریک نود و شش تومان - موجب ژاندرم صد نفر هریک نود و شش تومان - ملبوس برای ده باشی و بیس و ژاندارم یکصد و شصت و شصت تومان تابستانی دو صد دستی پانزده قران سه تومان - چکمه یک زوج بیست و پنج هزار - کبوت دو زوج یک تومان - کلاه دو طاقه پنجاه هزار یک تومان - کمر بند عدد پنجاه هزار - پالتو هر سه سال یک کتوب چهار تومان

رئیس - فردا روز یکشنبه است و مجلس خاص منعقد میشود روز سه شنبه هم موضوع مذاکره بقیه بودجه نظمی است که پس از مذاکره تصویب شده و دانه سیم آنها هم قرائت شود و حالا هم هر کسی از اعضاء کمسیون بخاره حاضر هستند شریف نبرند که کمسیون متفق خواهند شد.

(مجلس وقت مغرب ختم شد)

مذاکرات روز شنبه جمادی الاول ۱۳۲۶ دارالشورای ملی

بدو مجلس خاص بود یکساعت و چهل دقیقه قبل از غروب مجلس علنی شد.

نایب رئیس دوم بجای رئیس (خلعه مذاکرات جلسه قبل قرائت شد) اسامی قلابین جلسه قبل

حاجی امجد السلطان - مجید الملک - حاجی محمد اسمعیل آقا - حاجی معین التجار - آقای مرتضوی - محمدرئیس الملک - حسام الاسلام - ارباب جمشید

شروع بقرائت بقیه بودجه اجزاء نظمی شد پس از تصویب بقیه مواد بودجه اداره نظمی دانه سیم قرائت و در باب مغل آن مذاکرات زیاد شد با آخره قرائت در باب اصل بعد تصویب وزیر مالیه مذاکره شود و اخذ رای برای کلیه بودجه شد بهشتاد و هشت رای تصویب گردید.

نایب رئیس - کافندی از جناب وزیر مالیه رسید قرائت میشود قرائت شد اضاار داشت بر اینکه تلگرافاتی که از ولایت یزد رسیده البته بنظر و کلاً محترم رسیده و میرسد و همه روزه از سفارت انگلیس اظهار میشود که اهالی یزد اسباب زحمت تلگراف خانه را فراهم آورده اند لهذا آنچه بنظر بنده می رسد اینست که از طرف مجلس مقدس و وزارت مالیه بولایت یزد تلگرافی مغایره بشود که اهالی یزد فعلاً مالیات را ندهند تا اینکه میزری از طرف دولت بیاید و میزری علمی بکند آن وقت مالیات خود را بدهند

آقای سید محمد جعفر - این مسئله صحیح است باید در همه جا این میزری علمی بطور تکمیل بشود که در تمام ولایات این مسئله رعایت گردد و پایه خیلی هم زود صورت بگیرد که تمام ولایات آسوده شوند.

وکیل التجار عدنی بود که در باب یزد مذاکره بود و اینک تلگرافاتی که به بنده از این جا مغایره نمودند حاضر است و یکی هم امروز رسیده است بنده این رای را تصویب مینمایم علاوه باینکه دیگر و

مأمور امین دوستی بفرستند تا اینکه رفع ظلمات آنها را نموده مالیات رادوایف کنند

صاعدالوزار - اولابنده عقیده امین است که بقضای حالیه ملکت هر جا اتفاقی رخ داد فوراً باید آتیبارا اصلاح کرد و این عقیده عمومی است ولی این مسئله چون عمل مالیه است باید خیلی وقت شود که هر گاه فی الجمله مسامحه شود تمام مالیات سوخت خواهد شد و این تفاوتی را که آنها میگویند زیادیت با اینکه میبانی آنها تخفیف داده شده معذرا میگویند که بر ما مظالم واقع شده و این مسئله صحیح است که باید همی میز علمی در تمام ملکت شود ولی در این مورد نباید به اهالی یزد این طور جواب داده شود زیرا که این جواب اسباب هیجان دیگران خواهد شد .

آقامیرزا مرتضی قلیخان - بنده میخوام متمم عرض خود را بنایم سابق مستبدین بفرمایند فاشی آوردند مردم یزد هم خیلی فقیر هستند و خیلی با آنها صدمه وارد میاورده ولی حالا معرک دارند و آنها ملاسکین و رؤسا هستند زیرا که سابق اهالی یزد شاکی بودند که همه باید بطور تساوی فرغ بدهند حالا که رؤسا و ملاکین دیدند علاوه بر این که سابق فرغ نمیدادند میبانی هم تخفیف میکردند حالا باید بدهند این است که اهالی را معرک شده اند اهالی یزد دو شکایت داشتند یکی از دست مشیرالممالک شکوه داشتند یکی از باب تفاوت این مردم بجهت از توجه جناب وزیر مالیه اصلاح شده یعنی مشیرالممالک را از کار خارج کردند و در باب تفاوت هم راز گذاشتند که به تساوی داده شود معذرا حالا این شکوه را مینمایند معلوم است که با این ترتیب معرک دارند .

وزیر مالیه - اولاً میزری علمی را با ارسال مجلس رای داده و دیگر اینکه میزری دو قسم است يك میزری اجمالی است یعنی بطوریکه جناب ناصر الملك ورقه نوشته بودند رفتار شده و مجدلاً میزری شود و يك قسم میزری مفصل است که مدتها طول دارد و باین زودبها نمیشود و این میزری که گفته شد همان میزری اجمالی است و نمیدانم چه خنده که اهلی یزد این طور میگویند و اظهار می نمایند که ما یکی فرغ ندمیم و اصل مالیات یزد صد و سی هزار تومان است و فرغ هشتاد هزار تومان و عقیده بنده این است که اگر میزری علمی بشود البته بیش از این اصل فرغ مالیات خواهد داشت و همین طور جاهای دیگر و غیر از این امروز چاره ندارد و نمیشود بکلی صرف نظرها فروعات آنجا بشود که گفتاش فکری کرد یا باید با آنها همین تلگراف شود یا اینکه اگر راه دیگری بنظر می رسد باید رفتار شود که فوراً رفع انقلابات شده و آنها ساکت شوند .

حاجی میرزا ابراهیم آقا - اینکه جناب وزیر مالیه فرمودند برای میزری رای داده شده صحیح است و گویا مجلس میزری علمی مفصل را رای داده یعنی مهندسین بروند و نقشه های صحیح بکشند و روی کاغذ بیاورند و آنوقت از روی آن مالیات گرفته بشود و گمان این است که مجلس میزری مختصر را رای نداده باشد و حالا ما باید سه مسئله را در نظر داشته باشیم یکی ساکت کردن

وزیر مالیه - معینطور است که گفتید کسانی هم که بحال آنجا بصیرت دارند میگویند که اگر میزری شود مالیات آنجا خیلی از این اصل فرغ حایه زیادتیر خواهد شد در این صورت گمان میکنم که آنها مال پارسال را داده و مال اسالوهم

همین قدر بدهند و در صد میزری هم بر نیایند بر فرض هم در صد بر آید چه ضرر دارد بعضی جاها که در حقیقت تعدی میشود آسوده شوند مقصود این است حالیه باید جواب آنها را با بطوری که نوشته شده با بطوری که وکیل التجار گفتند تلگراف شود که اصل را بدهند فرغ بماند تا میزری بشود که هم ما بمقصود برسیم و هم آنها بفرغتهای خود رفته باشند و اسباب زحمت نشوند .

حاج سید عبدالعزیز شهبانی - اینکه سر کار والا اسدالله میرزا فرمودند که کله از آنها میکنم که چرا بتلگرافخانه انگلیس رفته اند اگر از اول بعراض آنها که بتوسط آقای حایری بپنده و دیگران رسیده بود جواب داده میشد و رفع ظلم از آنها میکردند کار باین جاها نمیکشید چون میان آنها مفسد و معرک هم هست و حالا هم گمان میکنم همینطور که گفته شد بکنفر آدم درست امینی بفرستند بروند که آنها را حالی نماید و هر گاه تعدی و اجحافی هم هست آنرا رفع کنند دیگر این حرفها بکلی موقوف خواهد شد و در دادن مالیات هم حرفی ندارند .

بحرالعلوم رشتی - اینکه میگویند تلگراف شود اصل را بدهند و فرغ باشد صحیح نیست باید همین طور که جناب وزیر مالیه نوشته اند باید تلگراف بشود که میز میآید و میزری می نماید و گمان میکنم کدر این صورت اصل فرغ خود را بدهند و در صد میزری هم بر نیایند .

آقا شیخ محمد حسین - بعقیده بنده علت این گونه رفتار اهالی یزد همان است که آقای شهبانی گفتند هر چه شکایت کردند بتظلم آنها رسیدگی نشده این است آن تلگرافی که چند روز قبل وزیر مالیه کردند در حقیقت اصلاح بود ولی آنها باور نمیکشند این بود که بنده در کمیسیون رئیس عرض کردم تلگرافی از طرف هیئت رئیس بشود که این تلگراف صحیح است و جدی است هیئت رئیس نمی دانم بچه ملاحظه قبول نکرد و این که تلگراف بشود که تفاوت نماند اگر چه اهالی یزد فقیر و شاید بجمعی از آنها تعدی هم بشود ولی همانطور که گفته شد اسباب اغتشاش خواهد شد پس خوب است همین قدر بتلگراف بشود که تلگراف سابق جدی است و نیز در نفر مأمور صحیح بجهت رسیدن عراض شما میآید و یقیناً در این صورت اطینان حاصل کرده بخانه های خود خواهند رفت

آقامیرزا مرتضی قلی خان - بنده توضیحی در این باب می دم که خاطر و کلامم درست مسبق شود اینکه آقا شیخ محمد حسین فرمودند نمی دانم حال اضطرار می بینم معلوم می شود که مکرر اصل فرغ مالیات را خواسته اند و آنها نداده اند و در حقیقت این جواب جناب وزیر مالیه يك اظهار تنبیهی است زیرا که این فرغ مال پارسال است میزری پارسال که فایده ندارد پس این اظهار شده است که مال پارسال را بدهند و بجهت امسال میزری علمی بشود البته فایده عاید خواهد شد و چه چیز است بهتر از این حالا میخوام از جناب وزیر مالیه استفسار نمایم که آیا

وزیر مالیه - معینطور است که گفتید کسانی هم که بحال آنجا بصیرت دارند میگویند که اگر میزری شود مالیات آنجا خیلی از این اصل فرغ حایه زیادتیر خواهد شد در این صورت گمان میکنم که آنها مال پارسال را داده و مال اسالوهم

در خصوص آنها فکر کرد و از آنها فرغ را گرفت

آقا شیخ محمد علی - تکرار میکنم عرض سابق خود را مالیات باید گرفته شود مسئول هم وزیر مالیه است و در اینکه میزری علمی هم لازم است شبهه نیست و گرفتن مالیات بسته بنظر وزیر مالیه است ربطی بمجلس ندارد مدتی است مذاکره شده و نتیجه گرفته نمیشود وزیر مالیه که میگویند من میخوام باین طریق مالیات بگیرم مجلس نباید حرفی داشته باشد زیرا که مسئول وزیر مالیه است

اسدالله میرزا - اینکه میگویند باید رفع ظلم آنها را کرد صحیح است و بملاحظه اینکه رفته اند در تلگراف خانه انگلیس ما میگویم که شما امروز مالیات ندمید تا میزری بشود بنده بچه چه این مطلب را تصور نمینمایم اگر اینطور باشد سایر جاها هم تلگراف خانه انگلیس هست بلکه قونسول خانه هم هست اگر برای اسکاوتوری آنها است که آقایان حجج اسلام تشریف ببرند تلگرافخانه و آنها را نصیحت و ساکت نمایند تا اینکه مأمور صحیح برود و رسیدگی نماید اما اینکه تلگراف شود مالیات ندهند تا میزری بشود بنده این را در حکم ستم قائل میدانم .

آقامیرزا محمود - اینکه آقا شیخ محمد علی گفتند مجلس حق ندارد و این مسئله بمجلس ربطی ندارد بنده عرض میکنم اگر مجلس حق نداشت وزیر مالیه پیشنهاد نمیکردند و دیگر اینکه بنده گمان نمیکنم که اهالی یزد معرک داشته باشند ولی حالا که وکیل التجار گفتند چهل هزار نفر جمع شده معلوم می شود معرک دارند زیرا که الان موقع زراعت رعیت است و رعیت در این وقت معال است بی اینطور کارها بیاید و باید در آتیه این تلگراف خیلی ملاحظه شود که هر گاه این تلگراف بیزد بشود آنوقت بجهت سایر جاها باب شکایت خواهد شد

معاضد السلطنه - اول اینکه گفته میشود که اهالی یزد اصل مالیات را نمیدهند یا سایر جاها این لفظ غلط است و نباید گفته شود و همه جا مالیات خود را اصلاً و فرغاً با کمال رضایت داده و میدهند پس نباید این حرف گفته شود اینکه گفته شد که چهل هزار نفر از اطراف بشهر یزد جمع شده اند این فقره دروغ است فقط عده از رعایای ملاکین است که خود صاحبان املاک آنها را خواسته اند و علاج فوری همان است که گفته شد که جواب داده شود مأمور خواهد آمد و ملت عده این است که حکومت یزد از چند سال قبل قبول چند نفر شده است یکی از آنها اینجا است که شب ها وقت خواب هم بغیال یزد میخوابد این است که اتصال معرک این فتنه است و همچنین یکی دیگر است که بغیال حکومت آنجا است مانع از اصلاح این مفسد است و میخوام جسارت نموده عرض بکنم بعضی از این انقلابات که در بعضی جاها بروز می نماید تصحیر و کلاهی است که بر میدارند تلگرافی بولایت خود نموده و اسباب اختلاف فراهم میشود بعقیده بنده صورت تلگرافاتی که از روز اول و سکلا بولایات کرده اند باید از تلگرافخانه گرفته شده و در کمیسوی رسیدگی شود هر کس باعث انقلاب و اختلاقی شده مجازات شود تا دیگر این گونه تلگرافات نشود (همه احسن گفتند)

وزیر مالیه - در هر صورت گذشته است از این که امروز تلگرافی از وزیر مالیه مضایره بشود که آنها ساکت بشوند پس باید کاری کرد که آنها بکلی مایوس شوند از اینکه بتوانند دیگر کاری بکنند زیرا همان طور بگفته شد اشخاص هستند که آنها را تبریک میکنند پس اگر باید آنها را ساکت کرد باید طوری باشد که مایه یاشان گردد .

بحرالعلوم گرمالی - معینطور که گفتند باید به آنها تلگراف شود که باید اصل فرغ مالیات را بپردازند و بشکایت آنها هم مأمور رفته رسیدگی شود .

شرف الدوله - بنده عقیده ام این است که اگر دو نفر آدم صحیح امین بفرستند که اگر مقتضی دانستند میزری بنمایند و اگر هم مقتضی دانستند اصل فرغ را بگیرند و آنها را ساکت نمایند بهتر است

وزیر مالیه - سابقاً يك تلگرافی شده است غیر از این تلگراف که امروز آوردیم مجلس باینکه شما اصل مالیات قوی ثیل را پرداخته اید و از باب هشتاد هزار تومان فرغ هم سی هزار تومان آن موقوف المطالبه باشد تا این که رسیدگی شود از روی اعتدال به نسبت تقسیم شود این مضمون آن تلگراف بود .

آقا سید حسن تقی زاده - بنده عرض می کنم از راه دور ممکن نیست اینگونه مفاسد را اصلاح شود زیرا که این همه مذاکره شده بکطرف را اصلاح می نماید و يك طرف را خراب میکند پس در این صورت اصلاح از دور ممکن نیست مگر رسیدگی و چیزی که بنده تجربه حاصل کرده ام این است که اهالی يك جایی که متظلم میشوند نباید معرک دارند زیرا که اسباب بهانه اولیای امور شده اعتناء بر عراض صادقانه هیچکس نمیکند و کار آخر بجائی میکشد که اصلاح آن مشکل میشود چنانچه در مسئله شیراز و غیره دیده شد پس بجهت اینکه در يكطرف چند نفر اشخاص بد هستند نباید گفت که آنها معرک دارند و بر فرض که معرک هم داشته باشند نباید گفت و باید رسیدگی شود . ولی صیبار این است که مجلس بدو باین گونه تظلمات اهمیت نمیدهد حتی بمسائل سرحدی با آن اهدیتی که دارد تا این کار بيك جای مهمی که میرسد يك روز اهمیت داده فوراً اصلاح آنرا می خواهند و بهر طور هست مردم را ساکت کرده دیگر از نظر میروند و وقتی هم که مأموری از طرف وزارتخانه فرستاده میشود برای تحقیق حسابی یا مسئله دیگر اولاباو کار شخصی رجوع میشود که فلان مبلغ قبضه موجب وصول کند بعد از چند روزی آن مأمور آمده مأمور دیگر میروند و همین ترتیب تا آخر و کار هم ابتدا اصلاح نمیشود

وزیر مالیه - تمام این عیبها تیکه گفتند صحیح است و قبول داریم و بیشتر اینها هم بجهت بی ترتیبی است که در کارها است ولی این عنوان امروزه بجهت این بوده که از طرف مجلس مقدس يك اقدام صحیحی در اسکاوت آنها بشود که از در دست و زحمت اجزاء تلگرافخانه هم آسوده شده باشیم و اگر نباشد که بنده اقدام میکنم البته زود فوری بیچالاکی مأمور خواهم فرستاد که بروند و رسیدگی نمایند و از طرف مجلس هم باید تلگرافی در اسکاوت

وزیر مالیه - تمام این عیبها تیکه گفتند صحیح است و قبول داریم و بیشتر اینها هم بجهت بی ترتیبی است که در کارها است ولی این عنوان امروزه بجهت این بوده که از طرف مجلس مقدس يك اقدام صحیحی در اسکاوت آنها بشود که از در دست و زحمت اجزاء تلگرافخانه هم آسوده شده باشیم و اگر نباشد که بنده اقدام میکنم البته زود فوری بیچالاکی مأمور خواهم فرستاد که بروند و رسیدگی نمایند و از طرف مجلس هم باید تلگرافی در اسکاوت

آنها بشود بنده هم تلگرافی کردم از این که بودن شما در تلگرافخانه مفاد فایده نخواهد بود غرض این است که باید بيك طوری آنها را ساکت کرد

نایب رئیس - از فرار مذاکره رای اغلب بر این است که فعلاً تلگراف میزری نشود و برای اسکاوت آنها از طرف حجج اسلام و مجلس مقدس تلگراف بشود که آنها از تلگرافخانه بروند ولی آن در نظر مأمور باید از طرف وزیر عالی بپردازی بر روند و همان طور که گفتند اصل و فرغ مالیات را بگیرند و رفع تظلمات و تشکبات آنها را هم بنمایند .

وکیل التجار - این که گفتند که چهل هزار جمعیت در یزد جمع نشده و دروغ است بنده هیچ وقت بدون تحقیق عرض نمیکند این خبر را اشخاص موق و معتمد که ابتدا خودشان طرف و داخل این امر نیستند نوشتند که از اطراف و دهات دور دست جمعیت بآنجا آمده و هر روز هم می آیند و ابتدا هیچ اختلافی ندارد و ممکن است که این مسئله را تحقیق نمایند .

وزیر مالیه - يك عرض دیگری داشته ام و آن این است که چون در هیئت کابینه جدید گویا می خواهند بنده را همان طور ابقا بدارند و در چند روز قبل این جا مذاکره شده بود و از بنده توضیحاتی خواسته بودند البته توضیحات خواستن صحیح و قانونی است ولی بعضی مذاکرات شده بود که در انتظار همچو نمود داشت که سه طغی در باره بنده شده و اظهار عدم اطینانی نسبت به بنده شده است حال اگر مجلس صلاح میدانند در غیاب بنده رای منفی گرفته شود که اگر اطینان به بنده در داخل در کابینه جدید بشود و اولافلاتا این رای گرفته نشود بنده قبول نخواهم کرد .

وکیل التجار - جناب وزیر مالیه که اهل قانون می باشند خوب بود توضیحاتی که مجلس از ایشان خواسته بود جواب میدادند تا معلوم میداشت باینکه از طرف ایشان خطا و خیانتی نسبت به مالیه نشده است .

آقامیرزا مرتضی قلیخان - پس از آنکه مجلس با ایشان اظهار کرده بود که توضیحات بدهند و بمجلس هم احضار شده بودند ایشان شرحی نوشتند که خوب است آنچه را که از من توضیحات میخواستند صورت آنها را مفصلاً مرقوم دارند چون راجع بنده است رجوع کرده مشروحا جواب بدم و بدین واسطه این گفتگوها و تغییر کابینه در این چند روزه نوشتن آن صورت از هیئت رئیس بتعمیق افتاد حالا باید آن صورتها را نوشته فرستاد تا اینکه آمده توضیحات کامل بدهند .

وکیل التجار - بنا بود که وزیر مالیه صورت آن حوالجات را که داده است بمجلس بیاورد نه اینکه صورتی نوشته شود تا اینکه ایشان جواب بدهند معلوم می شود که هیئت رئیس در این مسئله اشتباه کرده اند .

حاجی علی آقا - در آن رقمه که نوشته بودند صورت آن توضیحات را خواسته بودند و قرار هم همین بود نه اینکه صورت حوالجات را بیاورند و حالا باید آن صورت نوشته شود تا اینکه آمده توضیحات بدهند .

نایب رئیس - حالا هر کس هر توضیحی از

وزیر مالیه می خواهد صورت آنرا بنویسد بهیئت ریسه بدهد که از روی آن بوزیر مالیه نوشته شود که بیا به توضیح بدهند .

وسیل التجار - در چند وقت قبل توضیحاتی از وزیر مالیه خواسته بودم و نوشتم بهیئت ریسه دادم که بوزیر مالیه اظهار شود حال آن صورت زاهم بهیئت ریسه بوزیر مالیه اخطار نماید .

آقا سید حسن قلی زاده - آن روز توضیحات را بنده خواسته بودم و اعتراض را هم بنده کرده بودم در عوض اینکه ما تعقیب ننایم و دنبال اعتراض را بگیریم ایشان برمانرض می فرمایند و بمقاد این شعر که گفته اند .

(سید از بی صیاد دویدن مزه دارد)
دنیاه سخن را میکشاند بنده حاضر آن توضیحاتی را که خواستم و اطلاعاتی را که دادم در مجلس ملنی عرض و اظهار کنم یا در کمیسیون اگر چه میدانم وقتیکه اظهار نمایم اغلب از کلا خواهند گشت که امروزه صلاح نیست این ابراهام و اعتراضات بشود و گفتند که در کمیسیون این توضیحات خواسته شود حال اگر بخواهند در مجلس هم عنوان میکنم برای من فرقی نمیکند ولی چنین صلاح دانستند که محض حفظ مقام وزیر مالیه و اقتضای امروزه در کمیسیون مذاکره شود (هوما) تصدیق داشتند که باید در کمیسیون مذاکره شود .

وکیل الرعایا . اینکه جناب بوزیر مالیه اظهار داشتند رای گرفته شود تا اطمینان وعدم اطمینان مجلس با ایشان معلوم گردد ما قانوناً توضیحاتی از ایشان خواستیم هر وقت که آن توضیحات را جواب دادند و صعباً از عهده بر آمدند که خود را بری هالدمه نمودند البته بهتر از ایشان کیست که وزیر مالیه بشود وزیر مالیه بودند و خواهند بود و هر گاه خدا نخواست خیانت و خطائی از ایشان معلوم شد نسبت بمالیه ملک آنوقت ورق کپیود است که داده میشود و این مطلب منافات با وزیر مالیه بودن ایشان فعلاً ندارد .

(مجلس یکربیع از شب گذشته ختم شد)

مذاکره ائتدار الشورای ملی پنجشنبه چهارم جمادی الاولی ۱۳۴۶

یک ساعت و چهل دقیقه قبل از غروب مجلس منعقد شد .
(خلاصه مذاکرات جلسه قبل قرائت شد)
(اسامی غائبین جلسه قبل)

آقا میرزا معسن مخبر الملک
آقا ملا حسن وارث آقا سید محله الدین شوهتری
رئیس - در جلسه قبل اینجا ملاحظه کرده شد که یک هیئتی از طرف مجلس مقس برونه بفرمانه جناب آقای عضد الملک این هیئت رفته و معلوم شد که تمام مقاصد را و وزراء را علیحضرت مایونی قبول فرموده وقتی که جناب عضد الملک و آقای مشیر السلطنه حضور مبارک علیحضرت مایونی شرفیاب شده بودند نماین هیئت و کلارا علیحضرت مایونی خواسته بودند لهذا هیئت مزبور هم از آنجا به حضور مایونی شرفیاب شده بی نهایت اظهار تشکر از این رفیع غائله نموده اند و دیروز هم جناب مشیر السلطنه بهر بار رفته مشغول تنظیم اوردات بودند و بوزیر دیوار هم پیام داده شد که برونه بهر بار

مخلول نظر در بار برونه و امروز صبح معبر که مایون جهت سیاحت بیاض شاه تفریف فرما شده اند گویا زمان تشریف فرمائی از سر بازهای سیلاخوری یعنی حرکات ناخاست بروز کرده که کسبه میخواست اند دکا کینرا بینه و اینجا اطلاع حاصل شد متوسط تلفن فتنه شد که بازارها را بنده بهیئت اینکه مسئله همی نبود و وقوع این حرکات مورد اعتنا نیست که دکا کین بسته شود و بعد جناب مشیر السلطنه راهم که بر حسب دستخط اعلیحضرت مایونی رئیس الوزراء هستند ولی هنوز در مجلس معرفی نشده اند و روز شنبه با هیئت منتخبه خودشان در مجلس مقس معرفی خواهند شد . مجلس اخصار شدند در باب نظم شهر با حضور حکومت و رئیس اداره نظمیّه مذاکرات لازمه بعمل آمده قرار شد که سیصد نفر از نوع هفتم و صد نفر قزاق در تحت اداره نظمیّه باغنه که شهر را کاملاً منظم بکنند و راه شیران راهم فرارده بسردار فیروز سپرد شود که آن خط را در کمال امنیت حفظ کند چون این خبر اهمیت پیدا کرده بود لهذا محض اطلاع آقایان و کلا محترم تفصیلاً اظهار داشت که مسبق شده بداندن مسئله اهمیتیش نداشته .

حاجی سید باقر - این سر بازهای سیلاخوری مگر صاحب منصب ندارند که در این شهر این طور حرکات وحشیانه کرده و مردم را متوحش میکنند و صاحب منصب آنها مسئول نیست .

رئیس - در خصوص این مسئله هم جناب رئیس الوزراء و وزیر جنک اظهار شد که چرا این سر باز بواسطه بوزارت بگونه حرکات مردم را متوحش می سازند جواب گفتند که میرویم در این باب تحقیق کرده و آنها را مجازات می رسانیم و من بعد صاحب منصب آنها را مسئول فرامی دهم که دیگر اینگونه حرکات از آنها بروز نکنند در این موقع رئیس بکمیسیون رفته نایب رئیس دوم بجای رئیس نشست .

نایب رئیس - چندی قبل از طرف وزارت علوم لایحه در باب تجدید کسکترات مملین مدرسه دارالفنون بهیئت ریسه رسیده بود و از آنجا بکمیسیون مالیه رجوع شد و در آنجا تحقیقات خودشان را کرده رای خودشان را بالایحه مزبوره بمجلس فرستاده اند و حالا بجهت استحضار خاطر آقایان و کلا هر دو قرائت میشود .

اولاً لایحه وزارت معارف قرائت شد انحصار داشت باینکه در این یکساله بواسطه انقلابات کلیه ادارات معطل مانده و برای هیچیک از وزراء وقت کار به طور کامل نبوده همین طور وزارت معارف ولی این چند وقت که وزارت معارف با جناب مشیر السلطنه بود آنچه که متعلق بوزارت معارف بود پروگرام آنرا به مجلس مقدس فرستاده اند که در موقع آنرا تصویب فرمایند تا آنکه بازار معارف در ترویج آن رونق بگیرد و بدینوسیله است که اینهم بسته بصرف مالیه است ولی آنچه که امروز مهم و لازم از برای ترتیب مدرسه دارالفنون است تجدید کسکترات پنج نفر مملین خارجه است که موصد کسکترات آنها تمام شده و لازم است تجدید بشود و یک شرط همده که دارند اینست که بهیئت تنزل قیسه فرانک اضافه از حقوق سابقه میخواستند و اسامی آنها هم از قرار ذیل است

دکتر کلاه - دکتر رزق - مسیوالر - مسیو دلاوید - مسیو داتان .
ثانیاً راپورت کمیسیون مالیه قرائت شد معبر بود باینکه در خصوص تجدید کسکترات پنج نفر از

مملین مقس دارالفنون که از طرف وزارت علوم پیشنهاد شده و قریب باتمام است و برای تنزل قیمت فرانک مبلغ کسکترات سابق رضی نیستند و اضافه از سابق حقوق میخواستند وزارت علوم اضافه از تصویب میکند ولی معلم فیزیک و شیمی چون میروند وزارت علوم میخواستند بکسکتر دیگری بجای او بیارند رای کمیسیون اینستکه در باب اضافه حقوق فرانک را تبدیل بتومان بکنند که از روی آن مواجب بدهند تا اینکه تفریف و تبدیل پیدا نشود و حقوق سابق پنج نفر مملین هم از این قرار است و دوازده نفر آنرا در سالی هریک یا زده نفر از فرانک و سه نفر آنرا هریک در سالی دوازده هزار فرانک

آقا سید علی قلی - در باب کلیه کسکترات ها آنچه ما دیدیم تمام بیع و شری بوده چنانچه در مسئله مدرسه فلاحه که بکمیسیون هریاض آمده بود دیدیم که چه داده اند وجه گرفته اند که ابداً ربط فلاحه ندارد و خوبست این لایحه را رجوع بکمیسیون هریاض یا کمیسیون دیگر بشود که ما بدانیم که اینها چه داده اند و چه گرفته اند و حال چنانچه شرط اضافه کرده اند و اگر در حقیقت ما در داخله خودمان مردمان عالم داشته باشیم دیگر محتاج بآنها نخواهیم بود

وکیل التجار - در باب کسکترات این مملین پس از آنکه جناب وزیر علوم خدمات آنها را تصدیق کرده اند مثل کسکترات مدرسه فلاحه نبوده و بطور صحیح کسکترات شده اگر فی الجمله در شروط آنها تغییر و تبدیلی باشد جناب وزیر علوم دقت نموده رفیع آن نواقص را خواهند کرد و لازم نیست که ما در جزئیات عمل آنها مداخله نمایم اما در باب اضافه مواجبه که خواسته اند ببقیده بنده باید داده شود زیرا که بر فرض آنها را نخواهیم لایه باید مضارح رفتن آنها را بدهیم و ما امروز هم محتاج بمملین خارجه هستیم پس باید عوض آنها را از خارج بخواهیم آنوقت باید بآنچه خارج رده هم بآنها بدهیم و این خودش میبائی تفاوت است و علاوه اگر چند نفر شاگرد فارغ التحصیل صحیح داریم باید آنها را هم سایر مدارس تقسیم نمایم که درس بگویند که سایر مدارس هم منحصر بزبان نباشد و ببقیده بنده تجدید کسکترات ضرورت دارد .

آقا میرزا محمود - بنده در اول که اظهار این لایحه شد جناب نایب رئیس فرمودند که از هیئت ریسه بکمیسیون مالیه رفته است و از آنجا بمجلس آمده است گمان کردم که این لایحه مال پیش است بعد که تاریخ شنبه بیست و نهم را خواند تعجب کردم که یعنی چه شنبه ۲۹ که کمیسیون مالیه رسماً منقذ نشده بود در آن روز بود که دو ثلث از اعضاء حضور نداشتند در صورتیکه بتصویب اکثریت آراء کمیسیون نشده است چرا بایست چنین چیزی را بمجلس راپورت بدهند .

احسن الدوله - در اینکه ما محتاج بمملین صحیح هستیم و باید داشته باشیم در این اشکالی نیست ولی حرف در اینجا است که وزراء ما همین قدر میخواستند که کسکترات آنها بسته شود بهیئت آن دیگر کاری ندارند و هیچ اثر و نتیجه از آن عمل بروز نمیکند و در این مدت تا بحال از وزارت معارف هیچ خبری از مافات نشده اما در باب تفاوت فرانک در اینجا اشخاص خارجه خیلی هستند که مواجب از روی همان فرانک میگیرند و هیچ صحبت تنزل فرانک نیست دیگر اینکه این مملین طب فیزیاژ تطلم کارهای